

Konferencia az új Pp. koncepciójáról

A Kormány az új Pp. koncepciójának elfogadását követően célul tűzte ki, hogy a koncepció bemutatása, megismertetése, és a jövőbeli jogszabályszöveg kidolgozásának előkészítése érdekében országos konferencia sorozat induljon. A szakma széles körben képviseltette magát mind az előadók, mind a hallgatóság körében. „Egy perrend sorsa mindenesetre nem csak annak betűitől, hanem azok egyéniségétől is függ, kik hivatva vannak annak életet adni, a bíraktól és hozzá kell tennem, az ügyvédektől is. A törvényhozó nem vigasztalhatja magát a bírák jóségával; a mondás, hogy jobb a rossz törvény jó bírakkal, mint a jó törvény rossz bírakkal, nem az ő vigasztalására lett megírva. Neki és azoknak, kik mint mi, föladatait elő akarják készíteni, a legjobb elveket gondoljuk minden oldalról egybevágó módon kell igyekezni megvalósítani.” (Plósz Sándor: A polgári peres eljárás reformja, in: Plósz Sándor összegyűjtött dolgozatai, MTA, Budapest, 1927, 117.) E szavakkal kezdte meg előadását Trócsányi László igazságügyi miniszter. Beszédében ismertette a minisztérium célkitűzéseit, a kodifikáció eddigi, és a koncepció elfogadása utáni menetét. Ezt követően Wopera Zsuzsa miniszteri biztos vázolta fel részletesen az elfogadott koncepciót, különösen annak újításait. Előadása elején kiemelte, hogy az Európa Tanács CEPEJ (European Commission for the Efficiency of Justice) jelentését figyelembe véve a jogalkotó kiemelt figyelmet szentelt az új kódex koncepcionális változtatásainak kialakításánál az eljárások időszerűségének biztosítása igényének is. Az egyik tervezett koncepcionális változtatás, az osztott perszerkezet volt a következő előadás témája. Pákozdi Zita, karunk Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszékének tanársegéde az egységes és osztott perszerkezet előnyeit és hátrányait vetette össze. Megfelelően szemlélteti ezt a problémakört a régebbi szakirodalomból Kovács Marcell: „A per [...] egységes egész [...]. De ezzel egyszersmind előáll a veszély, hogy a tárgyalás megoldhatatlan gombolyaggá válik, amelynek fonalai kisiklanak a bíróság kezéből.” [Kovács Marcell: A polgári perrendtartás magyarázata I, Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság, Budapest, 1928 (a továbbiakban: Kovács 1928), 518–519.] Kiemelte, hogy a magyar perjog hagyományaitól egyáltalán nem idegen a per két szakaszra bontása, és az állítási, illetve bizonyítási szaknak percezurával való elválasztása, hiszen az 1911. évi I. törvénycikk erre már megfelelő rendszert dolgozott ki. Üdvözölte, hogy a koncepció egyértelművé tette az osztott perszerkezet és a percezúra kialakítását. A bíróságok hatásköre, valamint az egységes és differenciált perrendek témájában Köblös Adél alkotmánybíróági főtanácsadó tartott szemléletes előadást. Kitért a bemeneti szintek jelenlegi rendszere fenntartásának indokoltságára, és a differenciált perrendek megvalósításának lehetséges technikáira. Részletesen vázolta a koncepció által nyitott kérdésként meghatározott különböző eljárási rendek elsőfokú bíróság előtti szabályainak pro és contra érveit (így többek között a kötelező jogi képviselőt kérdését a járásbíróági és a törvényszéki eljárásokban). Az e témában felkért hozzászóló, Nyárádi Gabriella az IM Magánjogi és

Igazságügyi Kodifikációs Főosztályának vezetője a minisztérium észrevételeit ismertette. A délutáni szekcióban első előadóként Varga István, a Polgári Perjogi Kodifikációs Főbizottság tagja az új Pp. alapelveire is kiható, a felek és a bíróság közötti feladatok megosztásáról beszélt. Mind a német, mind az angolszász perjogok ehhez kapcsolódó, a szerep megosztások terén érvényesülő felfogásait felvillantotta. Wallacher Lajos az e témához tartozó egyik területről tartott részletesebb ismertetést. A bíróság anyagi pervezetésének törvényi szabályozása is az új törvény koncepciójának újításai közé tartozik. Megjegyzendő, hogy bár a jelenleg hatályos Pp. az intézményt nem szabályozza, a gyakorlatban tapasztalni olyan bírói törekvéseket, amelyek egyértelművé teszik ennek szükségességét és hasznosságát. Az anyagi pervezetés akkor léphet előtérbe, ha például a tényállítások hiányosak, a nyilatkozatok ellentmondásosak, azok úgy mond „túlságos általánosságban mozognak”, vagy a „homályos jogállításokból a tényeket ki kell hámozni.” (Kovács 1928, 596.) Az előadó meggyőzően érvelt az anyagi pervezetés indokoltságáról, és ennek a per új szerkezetéhez való megfelelő illeszkedéséről. A különleges perek sem maradtak ki a konferencia programjából. Csillám Katalin, a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese vizsgálta a koncepció erre vonatkozó előírásait, és a különleges perek terén várható esetleges változásokat. A konferencia utolsó előadását Vitvindics Mária, az IM osztályvezetője tartotta, aki a jogalkotónak az új Pp. kodifikációja során felmerült rendkívül összetett feladatait vázolta fel. A napot Sulyok Tamás alkotmánybíró előadása zárta le.

*Dr. Pákozdi Zita
egyetemi tanársegéd*